

7. 10. Betonbaner

I alt blev der lavet ca. 2,5 km betonrullebaner. Disse var ikke start- og landingsbaner, men forbindelsesveje mellem felt-hangarerne og start- og landingsområdet. Betonrullebanerne henligger i dag kun i halv bredde, idet halvdelen blev opbrudt efter krigen og anvendt som vejfyld.

Ved punkt 10 er betonbanen over en kort strækning bevaret i sin fulde bredde.

8. Maskingeværbaner

På mange af flyvepladsens strategiske steder blev der bygget maskingeværbaner. I alt blev der bygget 20 - alle af beton. Herudover var der et stort antal maskingeværreder opbygget som blokhuse af granrafter og jordvolde.

11. Skyttegrave

Her kan ses velbevarede rester af en typisk skyttegrav i zig zag forløb. Man lavede disse knæk på gravene for at et skud, granat- eller bombesprængning ikke skulle træffe alle personer i graven, dette forhindrede knækkene.

Skyttegravene blev sammen med andre udgravninger anvendt som dækningsgrave i tilfælde af luftangreb eller lignende på flyvepladsen.

I 1941 blev Rom flyveplads angrebet af britiske bombemaskiner. Udover mindre materielle skader blev én dansk arbejdsmand lettere såret.

14. Start- og landingsområde samt statsejendomme

Det åbne område - mod nordvest, omtrent der hvor den nuværende flyveplads ligger, lå start- og landingsbanerne. Disse baner var græsbaner, som var lavet på en meget speciel måde for at kunne modstå trykket under landingen af de til tider tunge flyvemaskiner.

Efter krigen blev startbanerne pløjet op, og i perioden 1950 til 1954 blev der udstykket til 8 "statsejendomme" på arealet. Benævnelsen "statsejendomme" kommer af, at ejendommene noget usædvanligt blev belånt med statslån. Ejendommene havde en jordtilliggende på 23 til 30 tdr. land.

15. Ungarerlejren

Ungarerlejren var det område af flyvepladsen, hvor 200-300 ungarske hjælpetropper blev indkvarteret i 1943. Disse hjælpetropper tilhørte ikke Luftwaffe, men hæren. Rundt omkring ungarerlejrens barakker blev der bygget jordvolde, for at give dækning mod eventuel beskydning af området.

Det hævdes, at der var en udbredt mistillid mellem tyskerne og ungarene, hvilket blev forstærket efterhånden, som krigen på alle fronter gik dårligere og dårligere for tyskerne. Ungarerlejren ligger meget tæt op af flyvepladsens sydligste grænse.

Rom Flyveplads 1940 - 1945

Få dage efter Danmarks besættelse den 9. april 1940 indkaldte den tyske besættelsesmagt; de lokale sogneråd, politimesteren fra Lemvig og skovrideren for Klosterhedens Statsskovdistrikt til et møde.

På mødet blev det meddelt, at ca. 600 hektar af skoven skulle eksproprieres til anlæggelse af en tysk militærflyveplads syd for Rom kirke; Rom Flyveplads. Formålet med flyvepladsen var beskyttelse af den tyske skibstrafik, samt yde et forsvar mod allierede overflyvninger af Vestjylland.

I løbet af 1940-1941 blev flyvepladsen anlagt med græslandingsbane, betonrullebaner, felthangarer, ammunitionsdepoter, benzindepoter, antiluftskyts, lyskastere, én stor reparationshangar, el- og vandværk, 2 betonstøbte branddamme på ca. 20 x 30 meter m.m. Flyvepladsen blev indhegnet med 265 km. pigtråd og beskyttet af 2112 panserminer og 1659 fodfolksminer.

På dette tidspunkt blev der også bygget træbarakker til mange formål, herunder også beboelse, men ingen betonbunkere. Først i 1943-1944 blev der bygget betonbunkere - 43 stk., hvortil der blev brugt ca. 11.000 kubikmeter beton.

Flyvepladsen fungerede som reserveflyveplads, da der i 1942 blev anlagt en større flyveplads ved Grove (Karup Flyveplads). I almindelighed var der et beredskab på 2 fly. Disse var deplaceret fra andre flyvepladser. De anvendte flytyper var hovedsageligt Messerschmitt BF-110, men også Messerschmitt BF-109 blev anvendt.

For at forvirre fjenden blev der også anlagt 2 attrap flyvepladser i Klosterheden. En øst for Vilhelmsborg Kro og en syd for Gudum.

Gode råd

Begynd turen med at se Hospitalsbunkeren ved P_a og kørså til P₁ eller P_b.

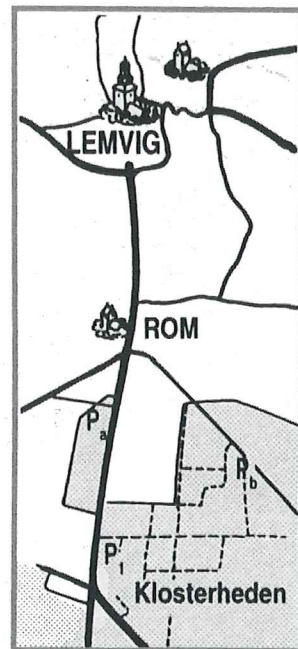
Vandreturen er 6,3 km i alt, men der er gode muligheder for at korte turen af.

Tag evt. en lommelygte med.

Udgivet 1. gang 1/5-1995 af:
Klosterhedens Statsskovdistrikt
i samarbejde med
"Hospitalbunker brugergruppen"
v/Tommy Jensen og Kresten Bagger
Forsidetegning: Leif Ragn Jensen

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

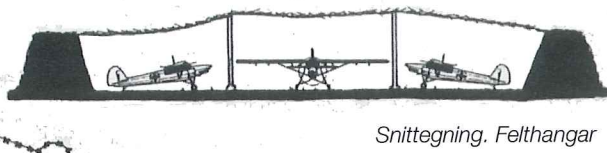
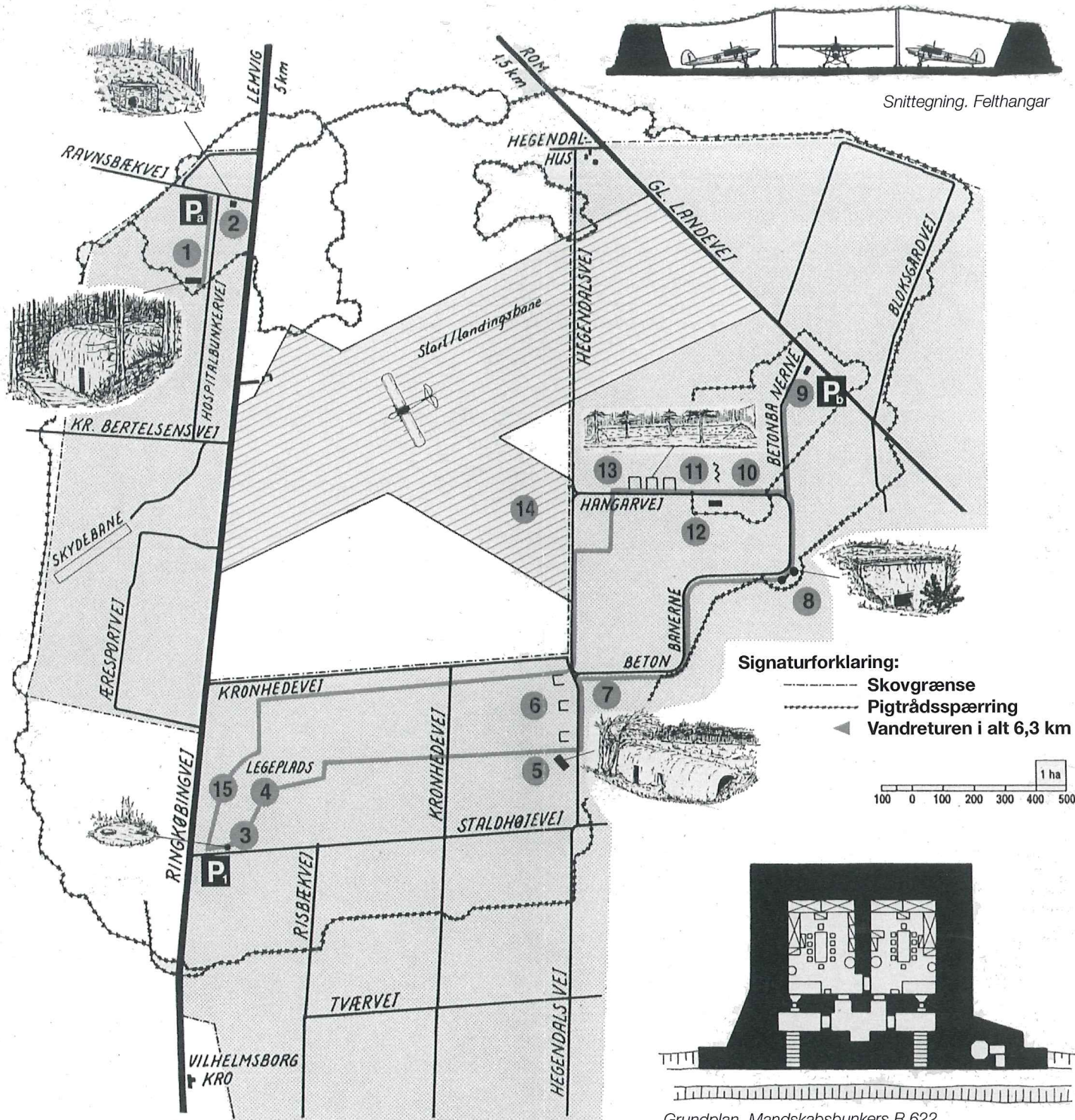

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandreturen »Rom Flyveplads«

1940-45

Snittegning, Felthangar

1. Hospitalsbunker

Hospitalsbunkeren var flyvepladsens største betonbunker med i alt 21 rum, og med et grundareal på 22,2 x 12,8 meter. Til bygningen af bunkeren, der er i to etager, blev der brugt 1.515 m³ beton. Hospitalet var kun beregnet til at skulle tages i brug i forbindelse med egentlige kamphandlinger, og har derfor aldrig været i funktion. I hospitalsbunkeren er der installeret lys og opsat en planche udstilling om Rom Flyveplads 1940-45.

2. Vandtank

Der er tale om en betonstøbt vandtank, hvor den indstøbte vandbeholder er en emaljeret tank. Vandet til tanken kom fra en boring liggende på bakken ved gården, som ses nærmest i vestlig retning. I krattet ud mod landevejen kan ses fundamentet fra bespisningsbarakken.

3. Brønd

Det er ikke klarlagt præcist, men det antages, at der er tale om en pumpebrønd til en vandboring. Dette passer udmærket sammen med placeringen i et barakområde. (Ungarerlejren).

4. Branddam

Denne er den sydligste af de to støbte branddamme, der var på flyvepladsen. Begge var støbt med buede kanter, således at de fra luften lignede naturlige søer. Branddammene blev om sommeren anvendt som svømmebassiner. Af disciplinære årsager var det nordlige bassin for det kvindelige personel, og det sydlige bassin for det mandlige personel. Overtrædelse heraf var strengt forbudt. I dag er den sydlige branddam, af sikkerhedsmæssige grunde delvist fyldt med sand og indgår i skovlegepladsen, og den nordlige er opbrudt.

5. 9. 12. Mandskabsbunker

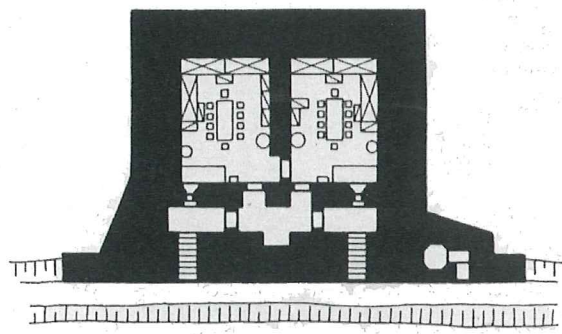
Alle betonbunkere bygget under krigen var standardiserede. Bunkeren her har typebetegnelsen Regelbau 622, den mest almindelige bunkertype af alle. Bunkeren har grundmålene 12,6 x 11,5 meter. Til bygningen blev der brugt 660 kubikmeter beton og ca. 35 tons jern. Bunkeren var beregnet til 20 mand, der hver havde en seng, en stol og et skab. Desuden var der to fællesborde, lys og en kakkelovn. Der var to indgange som begge førte ind i et af de to opholds-/soverum. Oven på bunkeren var der en maskingeværrede.

6. 13. Felthangar

I alt blev der bygget 24 åbne felthangarer af varierende størrelse. Disse var opbygget med 5-7 meter høje jordvolde som sider og bagende. I nogle var bunden helstøbt i beton, i andre var der kun betonkørespor. Ved punkt 13. kan noget af den betonstøbte bund ses. Der var ingen tag over felthangarerne, som i stedet var sløret med net og hønsetråd påsyet forskelligfarvede lærredsstrimler. Sløringen blev holdt oppe af master og bærevirer. Flyvepladsen havde også én stor lukket hangar, som var placeret på flyvepladsens nordlige del. Denne blev nedbrudt efter krigen.

Signaturforklaring:

- Skovgrænse
- ..... Pigtrådspærring
- ▲ Vandreturen i alt 6,3 km

Grundplan, Mandskabsbunkers R 622